

Examenul de bacalaureat național 2020

Proba E. d)

Logică, argumentare și comunicare

Test 9

Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.**

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

A. Scrieți pe foaia de examen litera corespunzătoare răspunsului corect, pentru fiecare dintre enunțurile de mai jos. Este corectă o singură variantă de răspuns.

1. În cazul unei demonstrații corecte, argumentele/premisele ce formează fundamentul demonstrației trebuie să reprezinte pentru teza de demonstrat un temei:
 - a. doar necesar
 - b. probabil
 - c. suficient
 - d. nici necesar, nici suficient
2. Raționamentul *Toți oamenii sunt muritori, iar Aristotel este om; prin urmare, Aristotel este muritor* este:
 - a. inductiv complet
 - b. inductiv incomplet
 - c. deductiv imediat
 - d. deductiv mediat
3. Termenii *carte* și *carte de poveste* se află în raport de:
 - a. ordonare
 - b. contrarietate
 - c. încrucișare
 - d. identitate
4. Cuantorul propoziției *Unii turiști nu sunt pretențioși* este:
 - a. unii turiști
 - b. nu sunt
 - c. nu sunt pretențioși
 - d. unii
5. Clasificarea animalelor, în funcție de prezență/absența coloanei vertebrale, în vertebrate și nevertebrate:
 - a. este incompletă
 - b. este corectă
 - c. este prea abundentă
 - d. încalcă regula raportului de opozitie între clase
6. Este distributiv termenul:
 - a. clasă de elevi
 - b. pădure
 - c. copac
 - d. echipă de fotbal
7. În cazul inducției incomplete, premisele:
 - a. sunt mai puțin generale decât concluzia
 - b. au același grad de generalitate ca și concluzia
 - c. sunt mai generale decât concluzia

- d. reprezintă un temei suficient pentru concluzie
8. Concluzia unei inducții complete este:
- probabilă
 - certă/sigură
 - validă
 - amplificatoare
9. Dintre termenii *floare*, *trandafir*, *trandafir alb*, *plantă*, cea mai mică extensiune o are termenul:
- plantă
 - floare
 - trandafir
 - trandafir alb
10. Argumentul relativ la ignoranță/apelul la ignoranță este o eroare din categoria sofismelor:
- de limbaj
 - de relevanță
 - circularității
 - dovezilor insuficiente

20 de puncte

B. Fie termenii A, B, C, D și E, astfel încât termenul E este specie a termenului A, iar termenul B este gen pentru termenul A; termenul D este subordonat termenului B, dar se află în raport de încrucișare cu termenii A și E; termenul C este în raport de încrucișare cu termenul B, însă în raport de opozitie cu ceilalți trei termeni.

- Reprezentați, prin metoda diagramele Euler, pe o diagramă comună, raporturile logice dintre cei cinci termeni. **2 puncte**
- Stabiliti, pe baza raporturilor existente între termenii A, B, C, D, E care dintre următoarele propoziții sunt adevărate și care sunt false (notați propozițiile adevărate cu litera A, iar propozițiile false cu litera F):
 - Toți A sunt E.
 - Unii C nu sunt B.
 - Niciun A nu este C.
 - Unii D sunt C.
 - Unii E nu sunt D.
 - Niciun B nu este A.
 - Unii C sunt E.
 - Toți D sunt B.

8 puncte

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Se dau următoarele propoziții:

- Unii scriitori nu sunt apreciați în timpul vieții lor.*
- Toate cărțile de dezvoltare personală sunt interesante pentru tineri.*
- Unele obiecte din casă sunt cu valoare sentimentală.*
- Niciun bun orator nu este emotiv.*

- A. Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, subcontrara propoziției 1, subalterna propoziției 2, contradictoria propoziției 3 și contrara propoziției 4. **8 puncte**
- B. Aplicați explicit operațiile de conversiune și obversiune, pentru a deriva conversa și obversa corecte ale fiecărei dintre propozițiile 2 și 3, atât în limbaj formal, cât și în limbaj natural. **8 puncte**
- C. Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, conversa obversei subalternei propoziției 4, respectiv, conversa supraalternei propoziției 1. **6 puncte**

D. Doi elevi, X și Y, opinează astfel:

X: *Unele discuții cu colegii de clasă nu sunt interesante; prin urmare, unele discuții cu colegii de clasă sunt neinteresante.*

Y: *Dacă unii profesori sunt iubitori de muzică clasică, atunci toți iubitorii de muzică clasică sunt profesori.*

Pornind de la această situație:

- a. scrieți, în limbaj formal, opinile celor doi elevi; **4 puncte**
- b. precizați corectitudinea/incorrectitudinea logică a raționamentelor formalizate; **2 puncte**
- c. explicați corectitudinea/incorrectitudinea logică a raționamentului elevului Y. **2 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

A. Fie următoarele două moduri silogistice: oao-2, eio-4.

- 1. Scrieți schema de inferență corespunzătoare fiecărui dintre cele două moduri silogistice date și construiți, în limbaj natural, un silogism care să corespundă uneia dintre cele două scheme de inferență. **8 puncte**
- 2. Verificați explicit, prin metoda diagramelor Venn, validitatea fiecărui dintre cele două moduri silogistice date, precizând totodată decizia la care ati ajuns. **6 puncte**

B. Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, un silogism valid, prin care să justificați propoziția *“Unele gesturi frumoase sunt făcute din inimă”*. **6 puncte**

C. Fie următorul silogism: *Toate alimentele bio sunt produse sănătoase; așadar, unele produse sănătoase sunt comercializate în magazinele din țară, dat fiind că unele alimente bio sunt comercializate în magazinele din țară.*

Pornind de la silogismul dat, stabiliți care dintre următoarele propoziții sunt adevărate și care sunt false (notați propozițiile adevărate cu litera A, iar propozițiile false cu litera F):

- 1. Termenul mediu este distribuit în ambele premise.
- 2. Subiectul logic al concluziei este reprezentat de termenul *produse sănătoase*.
- 3. Concluzia silogismului este o propoziție universală afirmativă.
- 4. Termenul major este nedistribuit, atât în concluzie cât și în premisă. **4 puncte**

D. Fie următoarea definiție:

Răbdarea este puterea omului de a suporta multe greutăți.

- a. Menționați o regulă de corectitudine pe care o încalcă definiția dată. **2 puncte**
- b. Precizați o altă regulă de corectitudine a definirii, diferită de regula identificată la punctul a. și construiți o definiție care să o încalce, având ca definit termenul „răbdare”. **4 puncte**